

2002: het jaar van de IJsvogel

De afgelopen jaren is de IJsvogel uit het dal gekropen dat de koude winter van 1995/96 had veroorzaakt. De aantallen broedparen nemen flink toe en deze winter zal menig vogelaar geregeld meerdere IJsvogels hebben gezien. Mede door de tot nu toe zachte winter, lijkt het goed mogelijk dat komend broedseizoen een topjaar wordt. Gaat het record uit 1995 van 400 paren verbroken worden? De IJsvogel valt onder de Zeldzame broedvogels van het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels (LSB). In het kader van dit project worden jaarlijks vele regio's al goed geteld op IJsvogels, maar is van een compleet overzicht vaak geen sprake. Komend broedseizoen willen we dan ook proberen landelijk een zo volledig mogelijke inventarisatie uit te voeren, en we roepen hierbij iedereen in potentieel geschikte IJsvogelgebieden op alert te zijn. Hieronder staan de belangrijkste aanwijzingen voor broeden- de IJsvogels:

- let op regelmatig, in geschikt broed- biotoop aanwezige vogels (eventueel baltzend of met voer rondvliegend) in de periode maart tot en met mei
- van een waarschijnlijk broedgeval is sprake als er twee waarnemingen zijn gedaan, waarvan één binnen de periode 1 april tot en met 15 mei
- waarnemingen met een onderlinge

afstand van twee kilometer kunnen op hetzelfde territorium betrekking hebben

- traceer zo mogelijk het bewoonde nesthol (vaak in steile oevers of wortelkruit omgevallen boom)
- waarnemingen na 15 mei, zonder aanwijzingen van nest of jongen, kunnen betrekking hebben op rond- zwerfende vogels of al uitgevlogen jongen. IJsvogels kunnen echter tot in juni-juli broeden, maar dan zijn waarnemingen van nest of jongen onont- beerlijk (om zwervers uit te sluiten).

Denk niet te snel dat IJsvogels niet in uw regio kunnen broeden. In goede jaren worden soms de vreemdste plaatsen bewoond. Houdt bijvoorbeeld stil- staande wateren van vijvers, kanalen, grachten en dergelijke, ook in bebouwd gebied, goed in de gaten. Soms wordt honderden meters van het water genes- teld (let op voedselvluchten).

Broedgevallen van de IJsvogel kunnen opgespoord worden door langs beken, oevers van plassen en andere locaties met potentiële nestgelegenheden te lopen. Doe dit liefst twee keer in de periode april tot half mei. Tellers en vogelwerkgroepen die al jaren IJsvogels inventariseren, worden ge- vraagd ook dit jaar weer aan de slag te

gaan. Nieuwe initiatieven kunnen het beste worden aangemeld bij de district- coördinatoren van het LSB-project (voor adressen zie elders in dit nummer). Hier kunnen geïnteresseerden die willen weten waar al geteld wordt ook terecht. Geef de resultaten door op het bekende formulier LSB-Zeldzame soorten. Stuur een kaartje mee met het getelde beek- traject of gebied, zodat het ook voor SOVON duidelijk wordt waar wel geke- ken is, maar geen broedgevallen konden worden vastgesteld.

Voor meer informatie: Districtscoördinatoren; zie adressen- overzicht elders in dit nummer SOVON Beek-Ubbergen, Michiel van der Weide; 024-6848148, michiel.vanderweide@sovon.nl

Stuur uw gegevens bij voorkeur voor 1 oktober in (zonder postzegels) naar SOVON, Antwoordnummer 2505, 6573 ZX Beek-Ubbergen.

IJsvogel: Harvey van Diek

In memoriam Professor Dr. K.H. Voous

23 juni 1920 - 31 januari 2002

K.H. Voous, oud-hoogleraar dierkunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam (1955-1975) en vooral internationaal bekend ornitholoog en zoögeograaf, is onlangs overleden.

Zijn belangstelling voor de biologie werd gevormd in de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (N.J.N.).

Hij studeerde biologie aan de Gemeente-Universiteit van Amsterdam (1938-1945), was daarna conservator vogels van het Zoologisch Museum Amsterdam (1946-1963). Zijn proefschrift handelde over de historische verspreiding van de Grote Bonte Specht (1947). Hij werd snel bekend als de auteur van het standaardwerk Atlas van de Europese vogels (1960).

Voous speelde een belangrijke rol in de nationale en internationale natuur- en vogelbescherming. Hij was betrokken bij de fusie in 1957 van de sinds 1911 van elkaar gescheiden Nederlandse Ornithologische Vereniging en de Club van Nederlandse Vogelkundigen (1957). In de jaren zestig was hij in woord en geschrift zeer actief in de bescherming van

roofvogels, weidevogels en ganzen. Voor zijn vele verdiensten ontving hij diverse erelidmaatschappen (Vogelbescherming Nederland, Nederlandse en Britse Ornithologische Unie).

Ondanks zijn vrij zwakke gezondheid bleef hij tot op zeer hoge leeftijd publiceren. Zo was hij vanaf de tweede helft van de jaren tachtig zeer druk met het biografisch naslagwerk over de ontwikkeling van de Nederlandse ornithologie, vooral van belang vanwege de levensbeschrijvingen van 550 voor 1950 geboren Nederlandse beroepsornithologen en vogelaars (In de ban van vogels, 1996). Opnieuw verliest de Nederlandse natuurbescherming een belangrijk en deskundig ooggetuige van de grote veranderingen in onze natuur en de daarbij betrokken organisaties. Wij wensen zijn familie sterkte met de verwerking van dit verlies.

Frank Saris